

Radikalisering och extremism

Demokratins utmaningar och hur skolan kan vara en motkraft.

Forum för levande historia och Falkenbergs kommun bjuder in till en fortbildningsdag för lärare i historia, samhällskunskap, religion och SO på gymnasium och högstadium.

Plats: Falkenbergs Folkets hus
Tid: 29 oktober 2018 kl. 8.30-16.00

Det talas allt mer om att demokratin på olika sätt är hotad. Skolan måste kunna vara en trygg plats där falska nyheter, desinformation och värderingar som strider mot alla människors lika värde blir bemötta och utmanade. Som lärare ställs man ibland inför situationer då man kan göra skillnad och hjälpa eleverna att ifrågasätta information och påståenden som inte är förenliga med en demokratisk värdegrund.

Syftet med fortbildningsdagen är att ge inspiration i skolornas fortsatta värdegrundsarbete och arbetet med likabehandlingsplan. Med utgångspunkt i dagens radikala politiska retorik visar vi på de historiska kopplingar som extrema politiska rörelser bygger sin propaganda på.

Anmäl dig på <https://www.levandehistoria.se/kalendarium/radikalisering-och-extremism-demokratins-utmaningar-och-hur-skolan-kan-vara-en-motkraft> senast den 22 oktober.

Program för dagen

8.30-9.00	Kaffe, registrering
9.00-9.20	Inledning och välkomnande <i>Skolledningen och Stefan Andersson, Forum för levande historia</i>
9.20-10.20	Salafism, IS-propaganda och modern antisemitism <i>Evin Ismail, Uppsala universitet</i>
10.20-10.40	Fika
10.40-11.40	Extremhögern idag och de vanligaste konspirationsteorierna. <i>Jonathan Leman, Expo</i>
11.40--13.00	Lunch
13.00-14.00	Extremisten i klassrummet. <i>Christer Mattsson. Segerstedt institutet vid Göteborgs universitet</i>
14.00-14.20	Fika
14.20-15.40	Skolans demokratiska uppdrag. Workshop om kontroversiella frågor. <i>Johan Gyberg, Skolverket</i>
15.40-16.00	Återkoppling på dagen, avslutande reflektioner. <i>Skolledningen och föreläsarna</i>

Presentation av föreläsarna

Johan Lilly Gyberg

Johan Lilly Gyberg är undervisningsråd på Skolverket och arbetar med skolutvecklingsfrågor, särskilt med skolans demokratiuppdrag. I arbetet ingår att stödja skolorna med både det främjande arbetet för demokrati, trygghet och jämlikhet och med det förebyggande arbetet mot bland annat trakasserier.

Evin Ismail

Evin Ismail är doktorand i sociologi på Uppsala universitet. Hon har studerat IS propaganda sedan 2013 och hennes avhandling handlar om den våldsbejakande islamistiska antisemitismen.

Jonathan Leman

Jonathan Leman är researcher på tidningen Expo med högerextremism som specialområde. Jonathan Leman föreläser om den svenska radikalnationalismen och propagandan som sprids från sajterna, poddarna och på gator och torg. Med historiska referenser och exempel från Expos arkiv belyses extremhögerens retoriska och idémässiga utveckling och de idag populära konspirationsteorierna. Särskild fokus läggs på organisationernas strategi kring propagandaspridningen på nätet.

Christer Mattsson

Christer Mattsson är lektor i pedagogik och föreståndare vid Segerstedt institutet. Mattsson har arbetat med demokratifrågor i mer än 20 år och har i sin roll som lärare, utbildare, socialchef och författare utvecklat pedagogiska metoder för att koppla erfarenheter från historien med dagens utmaningar mot demokratin.

Bakgrund

Utbildningen i skolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Populism, polarisering och aktörer med förtyckande ideologier påverkar skolan och ställer krav på skolans uppdrag och roll. I det arbetet krävs att lärare inte backar undan från undervisning i frågor som uppfattas som kontroversiella. Kontroversiella frågor kan exempelvis uppstå inom områden som behandlar jämställdhet, jämlikhet, hållbar utveckling och miljö, rättigheter, religion, ekonomi och ideologi. Vad som uppfattas som kontroversiellt kan variera mellan länder, mellan olika skolor och över tid. Genom att utveckla förmågor som att kunna lyssna på andras åsikter och formulera egna, inta ett kritiskt förhållningssätt och tillämpa källkritik så kan propaganda och konspirationsteorier genomsådas och mer sakliga samtal hållas. Det handlar också om att skolan ska främja ett öppet samtalsklimat som präglas av tillitsfulla relationer och ett inkluderande förhållningssätt. *(Peter Fredriksson Generaldirektör, Skolverket)*

Nyckelkompetenser

Nyckelkompetenser för lärare som undervisar om kontroversiella frågor. Skolverket lyfter Europarådets rekommendation där kärnvärden och mål är uppdelade i tre områden:

- **Personliga**, till exempel självreflektion;
- **Teoretiska**, till exempel förståelse för dialogens betydelse för demokrati, samt
- **Praktiska**, till exempel strategier för undervisning och inläring